

Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken (Blom) aan hoge commissaris te Djakarta (Lamping), 13 dec. 1951

Mede namens Minuor, Oorlog, Marine en Scheepvaart.

Naar aanleiding van Uw telegrammen nummers 269, 270 en 271 diene het volgende:

A. Ik verzoek U spoedigst bij Indonesische Regering een nota van globaal de volgende inhoud in te dienen:

1. De Nederlandse Regering heeft vernomen dat op 7 December jl. op last van havencommandant Tandjong Priok uit SS Blitar van RI gelost zijn een hoeveelheid ontplofbare stoffen en vuurwapens bestemd voor Nieuw-Guinea.
  2. De Nederlandse Regering verzoekt ten spoedigste bericht van de Indonesische Regering of deze maatregel door haar is opgedragen dan wel gesanctioneerd en zo ja op welke grond.
  3. De Nederlandse Regering is van oordeel vorenbedoelde maatregel onrechtmatig is, en in strijd is met algemeen aanvaarde volkenrechtelijke beginselen.
  4. Het betreft hier immers een zuiver geval van vervoer van goederen in transit zonder overlading. De terzake geldende beginselen van volkenrecht hebben uitdrukking gevonden in het Doorvoerstatuut van Barcelona van 1921, waarin het principe van de passage libre du transit is gesteld. Dit principe is zonder twijfel toepasselijk op de doorvoer van wapenen en ammunitie bestemd voor de uitoefening van de normale overheidstaak, waaraan uiteraard ieder tegenover Indonesië offensief element vreemd is.
  5. De Nederlandse Regering is dan ook van mening dat geen Indonesische nationale wetgeving rechtsgeldig kan bestaan, noch in feite bestaat, op grond waarvan deze doorvoer zou kunnen worden verboden. Het door Indonesische defensie-autoriteiten gedane beroep op een verordening van de Leger-commandant van 1949 is naar het oordeel van de Nederlandse Regering onhoudbaar aangezien deze verordening alleen betrekking heeft op de invoer van wapenen etc. in - en het vervoer daarvan naar bestemmingen binnen Indonesië. Aan het motief voor - en de strekking van deze verordening zou dan ook geweld worden aangedaan door haar toepasselijk te verklaren op het onderhavige geval.
  6. De Nederlandse Regering vertrouwt, dat de Indonesische Regering de op last van een militaire instantie uitgevoerde maatregel ongedaan zal maken. Hiervoor is te meer grond daar zonder enig voorafgaand overleg of waarschuwing de bestaande en aan de Indonesische Regering bekend te achten praktijk ten aanzien van de verscheping van goederen, ook van militaire aard, bestemd voor Nieuw-Guinea via Indonesië is aangetast. Op het ogenblik dat beide partijen hopen in vriendschappelijke sfeer besprekingen omtrent de herziening hunner betrekkingen te openen, treft zulk een eenzijdige maatregel de Nederlandse Regering wel zeer pijnlijk.
  7. Mocht onverhoopt de Indonesische Regering de rechtmatigheid van bedoelde maatregel staande houden dan dringt de Nederlandse Regering er met de meeste nadruk op aan, dat hangende de overweging van het bovenstaande door de Indonesische Regering en van een eventuele nadere gedachtenwisseling terzake tussen partijen zonder op de zaak zelve te prejudiciëren worden bepaald, dat geen maatregel van gelijke strekking wordt genomen tegen een schip van de Stoomvaart Maatschappij Nederland, de Talisse, hetwelk dezer dagen in Tandjong Priok wordt verwacht en ongeveer 170 tons wapens en ammunitie voor Nieuw-Guinea aan boord heeft. Zij beroept zich daartoe op het hierboven sub 6 gestelde.
  8. Een zeer spoedig antwoord, in ieder geval op het sub 7 gedane verzoek zal door de Nederlandse Regering op hoge prijs worden gesteld. Einde nota.
- B. Te Uwer informatie deel ik U mede dat ik hedenmiddag van Supomo de toezegging ontving, dat deze hedenavond dringend aan Subardjo zou verzoeken om teneinde de onderhandelings sfeer niet te vertroebelen, in ieder geval de Talisse ongemoeid te doen laten.

- C. Zo spoedig mogelijk zal alhier de vraag worden bestudeerd hoe verder ravitaillering van Nieuw-Guinea, in ieder geval wat betreft wapens en ammunitie buiten Indonesië om kan plaats hebben.
- D. Met scheepvaartmaatschappijen alhier bestaat reeds contact over deze aangelegenheid.